

Rukovodstvo „Rio Tinta“ ističe da je projekat „Jadar“ transparentan, ali tačan iznos sredstava, namenjen za iskopavanje litijuma i bora i pokretanje rudnika, nije objavljen, iako se prema dostavljenom elaboratu može zaključiti da je budžet u tu svrhu unapred pripremljen.

Miroslav Mijatović, iz Podrinjskog antikorupcijskog tima (PAKT), za „Novu“ napominje da je glavno pitanje zbog čega „Rio Tinto“ krije troškove dosadašnjih ulaganja i da postoji realna bojazan da će se troškovi veštački povećavati kako bi projekat dobio na dodatnoj vrednosti. U periodu od 2004. do 2020. godine, „Rio Tinto“ je uložio 209,1 milion američkih dolara na troškove terenskih geoloških radova, pokazuju dokumenta ove kompanije, do kojih je došao dnevni list „Nova“.

- Ono što je zabrinjavajuće jeste podatak iz Elaborata, iz kog se može samo zaključiti da je konačna cifra ulaganja „Rio Tinta“ nešto više od 200 miliona dolara. Međutim, mi smo čuli da je samo ove godine uloženo preko 450 miliona evra, iako se čitave godine nije radilo na terenu - upozorava Mijatović.

- U elaboratu su gotovo svi podaci o ulaganjima zatamnjeni. Postoji realna bojazan da će „Rio Tinto“ „budžiti“ ulaganja, jer se rudna renta za litijum i bor naplaćuje u iznosu od pet odsto od neto prihoda - objašnjava naš sagovornik i dodaje da je realno zamisliti situaciju u kojoj „Rio Tinto“ neće prikazivati stvarnu dobit sve dok im se investicija ne isplati.

Prema ranijim najavama iz ove kompanije o količini proizvodnje litijuma i bora, Srbija bi godišnje dobijala oko sedam miliona evra, uz 23 miliona, koliko bi joj sledovalo od poreza na profit.

Komentarišući pomenute podatke, Mijatović navodi da će, u najboljem scenariju, Srbija ostati bez rudne rente minimum pet godina.

U izjavi datoj prošlog ponedeljka, predsednik Srbije Aleksandar Vučić istakao je da neće doći do povlačenja projekta „Jadar“.

„Taj projekat stoji i nigde se pomerati neće. Oni su ga doveli, a mi smo uradili sve što je narod tražio i to je to“, kazao je on, bez obrazloženja zbog čega, iako je to zahtev građana, država ne odustaje od ovog projekta.

Nedostatak informacija i nedovoljna transparentnost, odnosno nedorečenost vrha države i rukovodstva kompanije „Rio Tinto“, doprineli su debati u kojoj dominira pitanje da li vlast ne odustaje od projekta „Jadar“, zbog eventualnih penala koje bi Srbija plaćala.

S druge strane, Mijatović ističe da je uveren da građani Srbije neće vraćati novac „Rio Tintu“, kao i da je neverovatno da se sada pominje nadoknada štete.

- Sada se pominju nekakvi bilateralni sporazumi, a „Rio Tinto“ uporno krije od javnosti troškove. Pre bih rekao da je neko pojedinačno obećao pomoć ovoj kompaniji i da je uzeo novac za to. Ako dobro pogledate, videćete da su zakoni u poslednjih 15 godina upodobljavani zbog njih - zaključuje Mijatović.

Elaborat o resursima i rezervama bora i litijuma u ležištu „Jadar“ kod Loznice, koji je izradio

„Rio Tinto“, a koje je Ministarstvo rudarstva i energetike usvojilo 6. januara ove godine, navodi da je ova multinacionalna kompanija uložila više od 200 miliona dolara kako bi pokrila troškove terenskih geoloških radova, koji podrazumevaju istražno bušenje po svim programima, laboratorijske analize, testiranje, kao i troškove projektnog tima i studijske radove.

Iako se iz ovog dokumenta može videti koliko je do sada uloženo na poslove koji se tiču geološkog istraživanja i da postoji unapred određena cifra za eksploataciju, „Rio Tinto“ još nije obelodanio podatke o tome koliko je novca namenjeno za poslove eksploatacije.

Gde je trošak za infrastrukturu rudničkog kruga

“Kapitalni troškovi eksploatacije sastoje se od troškova rudarskih radova, troškova rudarske infrastrukture i objekata na površini terena. Ovi poslednji obuhvataju objekte, instalacije i radove na površini terena koji nisu obuhvaćeni troškovima eksploatacije, odnosno pripreme mineralnih sirovina. To su troškovi za izgradnju objekata rudničkog kruga, kao što su kancelarije, kupatila, radionice, unutrašnji putevi i ostala infrastruktura na površini terena koja nije uračunata na drugim pozicijama troškova”, navodi se u dokumentu „Rio Tinta“.

Izvor: nova.rs